

Miljoenenschade door diefstal

Veertig procent van bedrijven heeft te maken met diefstal

De leden van CUMELA Nederland lijden door diefstal jaarlijks een schade van meer dan 4,5 miljoen euro. Meer dan een derde van de bedrijven is in ruim twee jaar tijd geconfronteerd met diefstal van diesel. De grootste schadepost ontstaat echter door de diefstal van machines, rijplaten en andere roerende zaken. Per jaar levert dat voor de bedrijven een verliespost op van meer dan drie miljoen euro. Dit blijkt uit een afgelopen maand uitgevoerde enquête door de brancheorganisatie.

Soms kan een simpele vraag een groot probleem blootleggen. Hoewel iedereen wist dat de cumelasector regelmatig te maken had met de diefstal van diesel en machines was het beeld op de jaarvergadering namelijk onthutsend. Op de vraag van voorzitter Wim van Mourik wie van de aanwezigen de afgelopen jaren met diefstal te maken had gehad, gingen nog veel meer handen omhoog dan verwacht. Het was voor de brancheorganisatie reden om versneld een enquête naar het diefstalprobleem uit te voeren. Terecht, zo blijkt uit de uitkomsten, want de bedrijven die met brandstofdiefstal te maken hebben, zijn per diefstal gemiddeld ruim 2500 liter brandstof kwijt.

De respons was ongekend hoog. Ruim een derde van de leden nam de moeite om de enquête in te vullen, waarbij

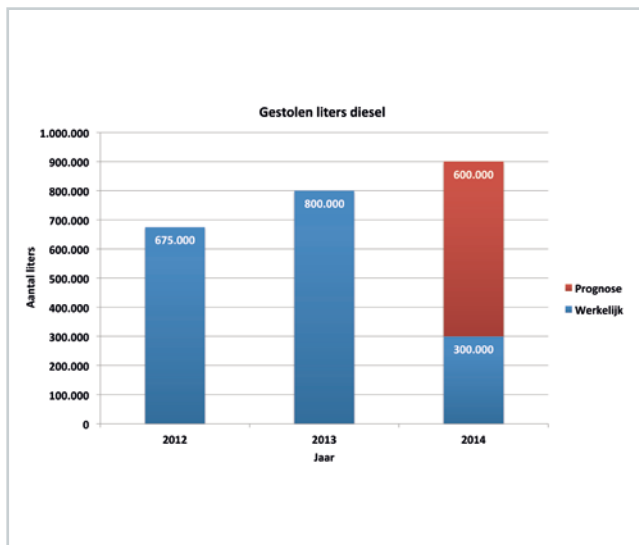
de bedrijven die de online-enquête invulden ook nog een evenwichtige afspiegeling blijken te vormen van het ledenbestand.

Dure dieselbrandstof

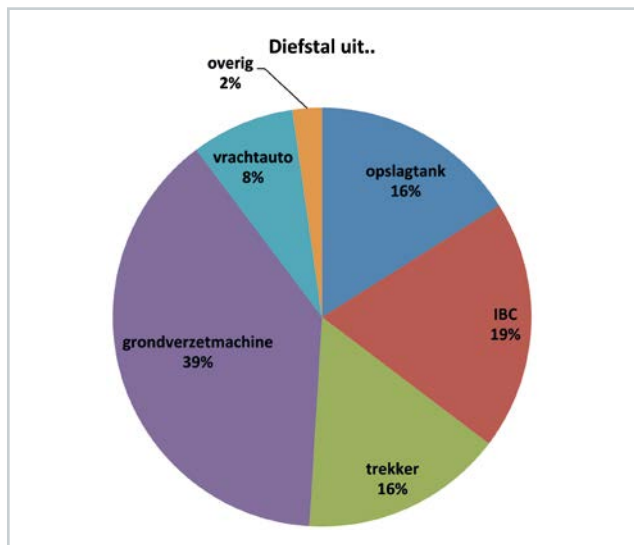
De hele discussie rond de diefstal van brandstof ontstond door het verdwijnen van de rode diesel. Het idee was dat daardoor het aantal ontvreemdingen van brandstof sterk was toegenomen. De cijfers laten zien dat de hoeveelheid die gestolen is inderdaad behoorlijk is toegenomen, van 675.000 liter naar 800.000 liter. Door het ontbreken van cijfers over 2011 is echter niet te zeggen of dit alleen met de kleurverandering te maken heeft. Het kan ook zijn dat de steeds duurdere brandstof al enkele jaren de diefstal aanjaagt. Dat beeld wordt nog versterkt door de eerste cijfers over dit jaar. Tot half april is al weer 375.000 liter brandstof in de tank van niet-betalende rijders verdwenen. Reken je dat om naar een heel jaar, dan zou het totaal uitkomen op meer dan 900.000 liter diesel (zie grafiek 1). Schrikbarende ontwikkelingen, vindt directeur Michiel Pouwels van CUMELA Nederland. "Het toont aan dat er veel meer aandacht moet zijn voor de bewaking van dit soort terreinen, zeker als je je realiseert dat bedrijven ook fors investeren in maatregelen om diefstal te voorkomen."

Braakschade

Behalve schade door de diefstal lijden de bedrijven ook verlies door de braakschade. Die is aanzienlijk, blijkt uit de enquête. Opvallend is dat deze vorig jaar is verdubbeld. Ook dit jaar is de schade hoog. In nauwelijks vier maanden is de braakschade minimaal gelijk aan die in een vergelijkbare periode vorig jaar. Veruit het meest wordt de vernieling van de tankdop genoemd. Veelvuldig gemeld is ook het boren van gaten in de tank of het afzagen van de vulpijp. Dit laatste lijkt vooral een effect van de komst van afsluitbare doppen, inclusief korven om te voorkomen dat de tank kan worden leeggezogen. De stijging van de schade lijkt daar ook mee samen te hangen.

De schade door diefstal van diesel loopt op en kan dit jaar zonder maatregelen uitkomen boven de één miljoen euro.

De plaatsen waar diesel wordt gestolen. Opvallend: er verdwijnt ook nog veel van het eigen erf.

Een aantal bedrijven meldt ook alweer gewone doppen te gebruiken, omdat dit in elk geval vervolgschade voorkomt. De totale directe schade voor de sector was vorig jaar ruim € 330.000,-, tegenover € 160.000,- in 2012. Daar komt dan schade als gevolg van stilstand nog bij. Hoe groot deze is, valt moeilijk te bepalen, omdat dit alleen gebeurt als de tank is vernield. In de andere gevallen zal een keer extra tanken volstaan. De stilstand zal vooral bij graafmachines een probleem zijn, terwijl dit juist de machine is waaruit het vaakst diesel wordt gestolen (zie grafiek 2). Ook trekkers worden nog veelvuldig geheel of gedeeltelijk leeggepompt.

Beveiliging

De noodzaak om meer aandacht te besteden aan de locaties waar wordt gewerkt, wordt bevestigd door de uitkomsten van de enquête Verreweg de grootste hoeveelheid brandstof wordt namelijk gestolen vanaf de werklocatie. Van alle diefstallen vindt 75 procent plaats op de bouwplaats. Dat kan zijn vanuit de mobiele tankinstallatie, maar veel vaker gewoon uit de machine. Zeker nu veel tankopslagen aan het eind van de dag in de kettingen komen te hangen, verplaatst

de aandacht van het dievengilde zich naar de machine. Het zijn dus vooral de stationaire machines die worden gebruikt om illegaal te tanken. Waar mobiele graafmachines of trekkers op het erf bij een boer kunnen worden geparkeerd, kan dat met een rupsgraafmachine niet. Eén van de uitvoerders die we over dit probleem spraken, herkende het direct. Ook zijn mobiele machines staan op het boerenerf, terwijl hij de rupsmachines zo ver mogelijk van de openbare weg plaatst. "Dat helpt, maar ook niet altijd, want sommigen willen ver gaan voor een paar honderd liter brandstof"

Eigen werknemers

Bij de vraag naar mogelijke maatregelen op de bouwplaats wordt regelmatig BouWatch genoemd. Dat bedrijf plaatst camera's met bewegingsmelders die direct aan een meldkamer zijn gekoppeld. Anderen hebben bijvoorbeeld een bewakingsdienst ingehuurd om de machines te bewaken. Afdoende is het echter niet, want diefstal is niet alleen brutaal, dat is vooral de manier waarop te werk wordt gegaan. Daarbij zijn het niet altijd derden die de diefstal plegen want een fors aantal bedrijven heeft te maken gehad met diefstal

Opvallende diefstallen

- Passen geskimd en langs heel de grens getankt.
- Liters niet bekend, waarschijnlijk eigen mensen, niemand kunnen betrappen.
- Op terrein van dealer vrachtwagen/trekker leeggehaald.
- Het gebeurt bij ons juist als ze achter in de polder staan.
- Diesel gestolen uit trommelzeef en shredder van derden.

Maatregelen die helpen

- Goede verlichting op opstel terrein.
- Geen brandstof op werk opslaan.
- Camerabewaking.
- Geen afsluitbare doppen; die hadden we, maar toen werd de vulhals afgezaagd.
- Alarmsysteem met duidelijke stickers.
- Machine in het licht en zo dicht mogelijk bij de weg.
- Bakken op de tank leggen.
- Zelf handhaven, goed registreren.
- Brandstofregistratiesysteem met magneetdruppels en camerabewaking.
- Zo min mogelijk bezoekers op het eigen terrein laten.
- Dieselolietank in een container die op slot gaat.
- IBC maken die tussen de rupsen past en onder het contragewicht. Ontwerpen per type machine.

door eigen personeel. Sommige respondenten meldden dit vermoeden te hebben, maar ze hebben het nog nooit kunnen bewijzen. Met de komst van de witte diesel zal de controle niet gemakkelijker zijn geworden. Het meest opvallende verhaal betreft een bedrijf dat achteraf heeft vastgesteld dat een werknemer meer dan honderd keer brandstof stal. Weliswaar was het maar dertig liter per keer, maar de schade was aanzienlijk.

Uit de enquête blijkt dat de afsluitbare tankdop inclusief systemen om leegzuigen van de tank te voorkomen in opmars zijn. Na het stallen van materieel op het erf van derden of het mee naar huis nemen is dit de meest gekozen maatregel om diefstal tegen te gaan. Een andere trend is de keuze om de machine niet langer 's avonds af te tanken, maar om dit pas 's morgens te doen.

Het toenemende aantal diefstallen heeft als positief effect - zou je kunnen stellen - dat er meer brandstofregistratiesystemen komen. Wat hierbij opvalt, is dat inmiddels meer dan zestig procent van de bedrijven al maatregelen heeft genomen om diefstal tegen te gaan. Dat gaat gepaard met forse investeringen, want per bedrijf blijkt gemiddeld € 4000,- geïnvesteerd te zijn in de beveiliging van bedrijf en brandstof. In totaal is daar al meer dan drie miljoen euro aan uitgegeven. In feite een extra kostenpost voor alle ondernemers die feitelijk in het tarief zou moeten worden verwerkt. Helaas lijken weinig opdrachtgevers in de huidige markt bereid om daarin mee te gaan.

Grotere verliezen door diefstal

In de enquête is ook gevraagd of bedrijven met andere vormen van diefstal te maken hebben gehad. Dat percentage blijkt schrikbarend hoog. Sinds 2012 heeft drie procent van de bedrijven te maken gehad met de diefstal van een trekker en ook drie procent met de diefstal van een grondverzetmachine. Zes procent van alle bedrijven zag dus in tweeënhalf jaar tijd een machine verdwijnen. Dat zijn ruwweg 120 machines! Lijkt dit aantal gestolen machines al hoog, het valt in het niet bij de andere categorieën. Zo had vijf procent te maken met diefstal van hijs- en hulpmiddelen, negen procent

Geen regioverschillen

Het idee bestaat wel eens dat diefstal langs de grens vaker voorkomt. Uit de enquête blijkt dit niet het geval te zijn. In elke provincie is het aantal bedrijven dat met diefstal te maken heeft gehad procentueel ongeveer gelijk. Alleen Friesland springt er negatief uit. Daar ligt het aantal diefstallen ongeveer 1,4 keer hoger. Maar of dat toeval is of echt een provinciaal probleem, is moeilijk te bewijzen. We zullen Friesland daarom maar niet als meest criminele provincie benoemen.

met de ontvreemding van rijplaten en tot slot zelfs achttien procent met het wegnemen van gereedschap. Getallen die eens te meer duidelijk maken hoe risicovol het werken in het buitengebied is. Vooral dat onzichtbare en ongecontroleerde lijkt deze ongenode gasten namelijk een kans te geven. Directeur Pouwels vindt dat de ondernemers hier juist lering uit zouden moeten trekken. "Veel machinisten en ondernemers menen nogal eens dat het allemaal wel meevalt in het buitengebied, omdat daar niemand zou komen. Deze cijfers tonen aan dat juist het buitengebied of de bouwlocatie een ideale plek is om te tanken en machines, hulpmiddelen en gereedschappen te stelen. Kortom: let op uwen saeck! Neem maatregelen, zet machines op slot, beveilig ze, overweeg een track & trace-systeem en wees altijd alert zijn om diefstal te voorkomen. Dus niet de sleutels op een band of de machine alvast op de dieplader klaar zetten voor transport."

De schade als gevolg van al deze diefstallen is enorm en nog fors hoger dan die van diefstal van brandstof. In totaal is in tweeënhalf jaar voor de cumelasector een schade van ruim 7,5 miljoen euro ontstaan door diefstal van materieel, dus drie miljoen euro per jaar. Dat betekent dat de sector per jaar rond de vijf miljoen schade lijdt door diefstal. Los van alle maatregelen die worden genomen om diefstal tegen te gaan en de stilstand als gevolg van de diefstal. Schades die allemaal ten koste gaan van het bedrijfsresultaat, want veel is onverzekerbaar. En juist dat soort verliezen kunnen veel bedrijven nu niet meer hebben.

TEKST: Toon van der Stok

FOTO'S: Toon van der Stok, Hero Dijkema

Die diefstal van brandstof van onbeveiligde opstelplaatsen is één van de grootste schadeposten voor bedrijven.

Om diefstal tegen te gaan, wordt vooral de IBC afgeschermd, zoals hier door er een bak op te leggen...

...of hier door de IBC tegen de machine en onder het contragewicht te plaatsen. De diesel in de opslag is in elk geval onbereikbaar.